ΑΘΗΝΑΙ—ΚΥΡΙΑΚΗ 25 Ἰουνίου 1906 ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 5

ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
ΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

ΚΑΤΩ Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ
ΖΗΤΩ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ἐν τῇ Ἑνώσει τοῦ Λαοῦ — ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 30 ΕΜΠΟΡΟΙ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ — Ἡ Δύναμις καὶ ἡ Σωτηρία

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΑΡΙΘ. 64 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΛΑΧΑΝΟΚΑΡΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Σοφοκλέους—Ἐπὶ Πάππου

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΟΥ.-ΑΙ ΑΛΗΘΕΙΣΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Οἱ Ἕλληνες βαίνομεν κατὰ κρημνῶν καὶ ὡς Κράτος καὶ ὡς Ἔθνος. Περὶ τοῦτου δευτέρα γνώμη δὲν ἐτόλμησε τὴν σήμερον. Πάντες σχεδὸν ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἕως τοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου ἐπιεμθα πεπεισμένοι πλέον ὅτι κατευθυνόμεθα ὑπὸ κακοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ ἐπιζητοῦμεν τὴν θεραπείαν. Ἀλλ' ἐνῷ ὡς πρὸς τοῦτο συμφωνοῦμεν πάντες, διεφωνοῦμεν ἡμεῖς ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς νόσου, ὑφ' ἧς πάσχομεν, κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς θεραπείας αὐτῆς.

Πολλοὶ νομίζουσι ὅτι τὸ κακὸν ἐγκειται ἐν τῇ ἐλλείψει τῶν καταλλήλων νόμων, δι' ὧν θὰ κατισχύσῃ ἡ μεταρρύθμισις καὶ ἀνόρθωσις τῶν πάντων ἐν Ἑλλάδι, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ἔθνους. Οἱ τοιοῦτοι ὅμως νόμοι, καθ' ἣν ἡμεῖς ἐχομεν γνώμην, δὲν εἶνε εὐκολον νὰ συνταχθῶσι καὶ ψηφισθῶσι ὑπὸ τὸ βιέπον ἡμῖν σύστημα, ὡς ἡ μέχρι τοῦδε πεῖρα μαρτυρεῖ. Ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ τρία ἔτη, ἀφ' ὅτου καθιερώθη παρ' ἡμῖν τὸ ἐν ἰσχύ Ἐ κλέγειν μόνην ἀπέφασιν ἔδοξε οἱ προστάται ἡμῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν κακῶν ἐχόντων διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ.

Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο εἶνε ἱκανὸν, νομίζομεν, νὰ πείσῃ ἡμᾶς ἐπὶ τέλους, ὅτι δὲν λειτουργεῖ κανονικῶς ἡ νομοθετικὴ ἡμῶν μηχανή, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἀναγκαῖα κᾶε νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη, κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πείρας τῶν ἄλλων λαῶν καὶ ἡμῶν αὐτῶν, ὅπως οὕτω καταρθωθῇ καὶ κατ' ἡμᾶς νὰ παρασκευάζωνται ὡς δεῖ, καὶ νὰ ψηφίζωνται οἱ κατάλληλοι νόμοι.

-ϰ-

Ἀλλ' εἶνε πλάνη καὶ πλάνη μεγάλη νὰ νομίζῃ τις ὅτι διὰ ἐπείλῃ ἡ θεραπεία διὰ μόνων τῶν νόμων καὶ ἀν ἔτι αὐτοὶ εἶνε οἱ ἄριστοι πάντων. «**Εἰς οὐδὲν ἰσχύουσιν οἱ νόμοι ἄνευ ἠθῶν**, Ἔλεγεν ὁ μέγας ῥήτωρ τῶν πάλαι Ῥωμαίων. Εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς δὲ χρόνους καὶ τὰ ἤθη καὶ ἡ ἠθικὴ καθέλων ἔχουσιν ἔρεισμα ἀσφαλὲς τὴν καὶ δεῖαν, ἤς ἄνευ οἱ νόμοι παρμένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νεκρὸν γράμμα. Τότε καὶ μόνον δύνανται αὐτοὶ νὰ μετοδληθῶσιν ἐξ ἀφύχων εἰς ἐμψύχους καὶ νὰ λειτουργήσωσιν ἐπ' ἀγαθῷ λαοῦ τινος, ὅταν οἱ μελλοντες νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτοὺς, ἄρχοντες καὶ ἄρχόμενοι, τύχωσι τῆς προσηκούσης ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως.

Οὕτω πως μόνον οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ καθίστανται ἱκανοὶ νὰ ἐπιτελῶσι πιστῶς καὶ εὐδρομῶς τὰ καθήκον των παντοῦ καὶ πάντοτε, καὶ ὅταν ἔτι τὸ Κράτος ἀδυνατῇ νὰ ἐποπτεύῃ καὶ ἐλέγχῃ τὰς πράξεις των. Οὕτω πως καὶ οἱ πολῖται καθίστανται φιλόνομοι καὶ ὑπολαμβάνουσι καθῆκον ἱερὸν καὶ ἀπαράβατον, καθήκον κείμενον ὑπερ ἄνω παντὸς νομίμου ἐξαναγκασμοῦ, νὰ ὑποδειχθῶσι τὴν Πολιτείαν εἰς τὴν πραγματωσιν τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐπεξεικασμένων σκοπῶν, ἐπιτελοῦντες ἀπροφασίστως καὶ μετ' αὐτὰ παρνήσεως καὶ τὰς ἄλλας πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεις των, μάλιστα δὲ τὴν ἱερωτάτην καὶ τιμιωτάτην πασῶν τὴν τοῦ σῴματος.

Ἡ παιδεία εἶνε ἡ βάσις καὶ ἡ κρηπὶς τῆς εὐημερίας πάσης Πολιτείας καὶ κοινωνίας. Ἐξ τοιαύτην περιπέποιται αὐτὴν τὴν σήμερον, ὡς κόρην ἐρθαλμοῦ, καὶ προσήνωται κατὰ τὸ δυνατὸν πάντες οἱ πεπολιτισμένοι λαοί, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους, τίς νὰ μεταρρυθμίσῃ ἐπὶ τὸ τελειότερον τὸ ἐκεῖ δευτικὸν του σύστημα καὶ ν' ἀποκτήσῃ τὰ πλήρεστερα σχολεῖα. Ἐν τούτῳ ἀκολουθοῦσι τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἱστορίας, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

-ϰ-

Κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα, «**ὃ μὲν τραφέντων καὶ τραφομένων τῶν νέων πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν πλεῖ, μὴ δὲ, μηδ' ἄξιον εἰπεῖν οὐθ' ἡμεῖς λέγομεν**». Κατὰ δὲ τὸν πολὺν Κάντιον, «**ὁ ἄνθρωπος δύνασαι νὰ γείνῃ ἄνθρωπος ἐὰν μόνης τῆς ἀγωγῆς· οὐδ' εἶνε αὐτὸς ἄλλο τι ἢ ὅ,τι ἐπεποίησεν ἐξ αὐτοῦ ἡ ἀγωγή.**»

Κατὰ τὸν Φίχτιον «**ἡ τύχη παντὸς λαοῦ καὶ ἡ ἀκμὴ καὶ ἡ παρακμὴ τοῦ ἐξαρτῶνται ἐκ μόνης τῆς ἀγωγῆς. Ἐξ ἡς ἡ νεολαία ἀπολαύει. Τέλος κατὰ τὸν σοφὸν Γαλάτην καὶ ἐπιφανῆ πολιτικὸν Ἰούλιον Ζιμωνα, «**ὁ λαὸς ὃ ἔχων τὰ ἄριστα τῶν σχολείων, εἶνε ὁ πρῶτος λαός, ἂν δὲν εἶνε σήμερον, θὰ εἶνε αὔριον.**

Καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας διδασκόμεθα, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος παντὸς λαοῦ ἐξήρτηται κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκ τῆς παιδείας. Δι' αὐτῆς οἱ σάλοι ἡμῶν προγονοὶ κατέστησαν τύποι καὶ ὑστερωμένοι δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Εἰς αὐτὴν κατὰ πρώιστον λόγον ἐφείλουσι καὶ οἱ νεώτεροι λαοί, μεγάλοι τε καὶ μικροί, τὴν ἀκμὴν καὶ τὰ μεγαλεῖόν των. Διὰ τῆς παιδείας μικροὶ χῶραι, ὡς ἡ Ἑλλὰς τὸ Βέλγιον, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Νορβηγία, διαμρίσθησαν τὴν σήμερον τὰ πρωτεῖα ἐν τῷ πολιτισμῷ πρὸς ἄλλας χώρας μεγάλας καὶ κρατεῖ ὡς τὴν Γερμανίαν, Γαλλίαν, Μ. Βρετανίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Β. Ἀμερικῆς.

Ἀλλὰ τρανὸν μαρτύριον τῆς ἀληθείας ταύτης πρόκειται ἡ Ἰαπωνία. Ἐξῆς ἐντὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν περίπου κατώρθωσε διὰ τῆς παιδείας νὰ ἐξελίξῃ ἐκ τῆς ἀγρίας βαρβαρότητος, νὰ μεταλλαγῇ ἤδη καταπρωτοῦσα πολὺ ἰσχυροτερα αὐτῆς Κρέκης, ὡς τὸ Σινικὸν καὶ τὸ Ρωσσικὸν, καὶ νὰ καταλήγῃ εἰς μεταξὺ τῶν Μ. Δυνάμεων καὶ τῶν ἀβλίων παυολιτισμένων χωρῶν τῆς γῆς ἡμῶν. Καὶ προπετεστερόν τοῦτο οἱ λόγοι τοῦ Φιχτίου, καθ' οὗς, ὁ **λαὸς ὁ κακτημένος μάζας τὴν δοῦλεστερον καὶ πολυμερεστέρα πεδεύσεν, εἶνε ὁ ἀρετιστάτος καὶ εὐδαιμονέστατος, ἀνέκητος δὲ τοῦς γείτονας, φθονοῦμενος ὑπὸ τῶν συγχρόνων του ἢ πρότυπον ἀπομιμήσεως δὲ αὐτοῦς.**»

Καὶ ὅμως αὐτοὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, ἀφ' ὅτου ἠρξάμεθα ἀναπτύσσες τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν συνείδησιν καὶ σκεπτόμενοι περὶ διεκδικήσεως τῆς πατρῴας χθὼν κληρονομίας, ἔγνωμεν διὰ τῆς παιδείας κυρίως νὰ ἐπιδιωθῶμεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Καὶ κατωρθώσαμεν οὕτω ἀπὸ τοῦ τέλους ἰδίᾳ τοῦ ιθ' μέχρι τῶν μέσων τοῦ ιθ' αἰῶνος, νὰ εὑρισκώμεθα ἐν τῇ πρωτοπορίᾳ τῆς ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως μεταξὺ πάντων τῶν συοιέων καὶ ὁμόρων λαῶν, καὶ νὰ θεωρώμεθα ὡς ὁ ἐκπολιτιστικὸς παράγων ἐν τῷ Ἀνατολικῷ ζητήματι. Ἔκτοτε ὅμως ἐμείναμεν στάσιμοι ὑπὸ ἐκπαιδευτικὴν ἔποψιν, καθ' ὅσον δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλοι λαοί τῆς Ἠλιωνικῆς Κερκυτέρας, γίνεται μάλις, ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσι προόδους ἐν τῇ παιδείᾳ, ἡ στασιότης ἡμῶν ἀπέβη αὐτόχρημα ἐπιπεδόβρυσης.

Ἀλλ' ἡ ἀπιδοβρύσης ἐν τῇ παιδείᾳ διὰ λαόν, ὅστις ἔχει ἀναγκασθῆ πρὸς ἄλλους ἀνείζιλλους λαοὺς, οὐχ τίσον διὰ τοῦ ἀριθμητικοῦ ὑγκου καὶ τῆς ὁλικῆς δυνάμεως, ὅσον διὰ τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς του ἐσωρεῖτο πρὸς παρείχην ἐκ τῶν ἐθνικῶν του δικαίων, πρὸς ἠθικὴν αὐτοκτονίαν. Ὁ λαὸς αὐτὸς δὲν δύναται ἢ νὰ περιστῇ τάχιον ἢ βράδιον καὶ ὑπὸ ἐσωτερικὴν ἐποψιν εἰς παρκυμὴν, ἴσως ἴσως δὲ καὶ εἰς μαρασμὸν, χειρόνα ἐνίοτε καὶ αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Τί δὲ ἄλλο μαρτυρεῖ καὶ ἡ παρόῦσα πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κακοδαιμονία ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων;

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα ἔχει κατατεθῆ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ζήτημα ζητημάτων δι' ἡμᾶς. Ἄνευ τῆς οἱᾳ αὐτοῦ λύσεως, ἀδύνατον παντάπασι νὰ ἐξελιχθῶμεν ποτε ἐκ τῆς ἀφρήτου καταστάσεως. Ὡς ἐποιοδόποτε ἀμμεν δὲ, ὡς μέχρι τοῦδε, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐπὶ τῆς ἀρένος ἀντιγωνίστες οἱανδήποτε ἄλλην μεταρρύθμισιν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ παιδεία ἡμῶν, ὡς ἔχει τὴν σήμερον, περιορίζεται συνήθως εἰς τὴν μετάδοσιν ξηρῶν τινων γνώσεων, δι' ὧν προχωρεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν ἡμιμάθειαν καὶ ἐπιπολαιότητα, μεστοκόπουσα οὕτως εἰς φυσδοκαδεῖαν, ἥτις οὔτε πάσας τὰς ἀναγκαίας γνώσεις μεταδίδει, οὔτε τὸ ἦθος ἐξευγενίζει, οὔτε χαρακτῆρας διαπλάττει, οὔτε κανὲν Ἑλληνικὸν Ἰεσοῦδες καλλιεργεῖ, ὡς φρεῖλεν.

Οἱ Ἕλληνες χρῴζομεν παιδείας ἀληθοῦς, ἥτις οὐκ ἀγωγὴ θρεπτικὴ, ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ θὰ μετεδίδεν ἐνταῦτῷ τὴν ἀναγκαίαν γνωσιν καὶ εἰδικὴν μόρφωσιν εἰς πᾶν βιοωικὸν στάδιον τὴν σήμερον. Μόνοι διὰ τοιούτης παιδείας θ' ἀπεκτῶμεν καὶ ἡμεῖς πολίτας χρηστοὺς, καὶ θὰ κατεθέτομεν ἀσφαλῆ βάσιν καὶ κρηπῖδα, τοῦ ἐπὶ τὴν στρατιωτικὴν καρασκευὴν τῆς χώρας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνεδαρχίωσιν παντὸς ἄλλου κλάδου τοῦ δημοσίου ἡμῶν βίου καὶ τὴν ἐπίδοσιν καὶ προαγωγὴν ἡμῶν εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν.

Μόνον διὰ τοιούτης παιδείας θὰ καθίστατο ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἱκανὸς νὰ διαπράττῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀγαθὸν, ὡς ἀγαθὸν, καὶ ν' ἀποφεύγῃ τὸ κακὸν, ὡς τοιοῦτον, ἐν ταὐτῷ δὲ νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἐπ' ἀγαθῷ ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ Κράτους ὅλου τὸν ὁμόφυλον πλοῦτον, ὃν περιλαβεῖν ἡ χώρα ἡμῶν, διὰ ὧν ἀνεπιτήδειος ἀναγκάζεται νὰ ἐκπατρίζηται. Μόνον δ' αὐτῆς δὰ κατεστήλλετο ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ ἰδιοτέλεια, ὑφ' ὧν νῦν διέπονται σχεδὸν οἱ κατ' ἰδίαν καὶ οἱ δημόται ἡμῶν πράξεις, θ' ἀνεπτύσσετο δὲ τὸ φιλάλληλον καὶ ἡ ἀσυμφωνία εἰς τὸ κοινὴ συμφέρον, ἡ ἐθελοθυσία καὶ ἡ αὐταπάρνησις ὑπὲρ πατρίδος,—ἀρεταὶ παροτροπάδοτοι μὲν διὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν, αἱ ἀτοῦ ὅμως κυνδυνεύουν νὰ νὰ ἐλλιπωσιν ὅλως ὑπὸ τὴν παρούσαν ἡμῶν φυσιοσκεδασιαν. Ἐν μιᾷ λέξει μόνον δι' ἀληθοῦς παιδείας θὰ ἐξελιμμῶμεν ἐκ τῆς ἐνεστώσης ἀφρήτου ἡμῶν καταστάσεως, καὶ θὰ ἐπιδιώσῃ ποτε σιωπιτέρα ἡμέρας διὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν.

-ϰ-

Καθ' ἣν ἡμεῖς ἔχομεν γνώμην, ἀνάγκη καὶ ἀναγκὴ ἀπόλυτος παρίστατοι δι' ἡμᾶς δύο κεφαλαιωδῶν μεταρρυθμίσεων. Ἡ πρώτη ἀφορᾷ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἡμῶν μηχανὴν, ἥς ἄνευ, ὡς μέχρι τοῦδε καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀδύνατον ἀναπτύσσει καὶ καρασκευάζωνται ὡς δεῖ, καὶ νὰ ψηφίζωνται οἱ κατάλληλοι νόμοι διὰ πᾶσαν ἄλλην μεταρρύθμισιν. Ἡ δευτέρα ἀφορᾷ εἰς τὴν παιδείαν, ἥς ἄνευ καὶ οἱ ἄριστοι τῶν νόμων θὰ μένωσι παρ' ἡμῖν ἀνεφάρμοστοι, θ' ἀθετῆται δ' ἑκάστοτε, ὡς νῦν, καὶ οὐτὸς ὁ νόμος τῶν νόμων, ὁ καταστατικὸς χάρτης τῆς πολιτείας ἡμῶν.

Αὐταὶ εἶνε αἱ δύο πρώτιστοι καὶ κυριώτεραι τῶν μεταρρυθμίσεων, ὧν ἄνευ πᾶσα ἄλλη μεταρρύθμισις ἀποδαίνει καθαρὰ μετοιοτοπία καρ' ἡμῖν, ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ τρία ἤδη ἔτη. Τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς νομοθετικῆς ἡμῶν μηχανῆς, ὡς καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ οὐτή, θὰ ἐπιδείξωμεν ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ. Ἐν τοῖς ἑξῆς ἔστω ἡμῖν ὁ λόγος περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος.

Ἀναλυμένομεν οὕτω ἀγῶνα μέγαν καὶ ὑπέρτερον τῶν ἀδεκῶν ἡμῶν δυνάμεων. Ἀλλ' ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀνέ λεγὴν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὅπερ ἐλπίζομεν ἔτι ἔχει κατανοήσει ἤδη, ἔτι ἀνεω ἀλεθοῦς παιδείας, ἀπὸ μὲν ἐπόψεν ἐσωτερικὴν ἐφάσαμεν πλέον εἰς τὸ ἀπορῴχηκεν, ὑπὸ δὲ ἐπ'ψιν ἐξωτερικὴν κινδυνόμεν νὰ κατασταμεν τὸ ἐξουθένωμα τῶν χθεσινῶν Κρητῶν τῆς Ἠλληνικῆς χερσονήσου. Ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν ἐπικαλούμεθα τὴν ἀντίληψιν τῆς Βασιλείας καὶ τοῦ λαοῦ, μάλιστα δὲ τῶν λειτουργῶν τῶν διφεῤνων βαθμίδων τῆς ἐκπαιδεύσεως ἡμῶν, οὕτινες ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἔχουσι συνείδησιν τῶν ἀτελειῶν καὶ πλημμελειῶν τοῦ ἐν ἰσχύι ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος, καὶ εἶνε οἱ θέσιν νὰ διαφωτίσωσι τὸν λαὸν περὶ αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ἐπενεκτίων μεταρρυθμίσεων

Οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἡμῶν ἔχουσιν ἀνακτήσει ἤδη εὐωνῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν των διὰ τῶν νόμων τοῦ 1895 καὶ 1905, δι' ὧν καθιερώθη δι' αὐτῶν ἡ μονιμότης. Δύνανται λοιπὸν νὰν κάλλιστα αὐτοὶ, χρῆζεν ποιοῦμενοι τῆς τοιαύτης ἀνεξαρτησίας των, νὰ μετάσχωσι τοῦ ἡμετέρου ἀγῶνος, καθ' ὃν τοσοῦτον ταυτ ζεται τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον αὐτῶν τῶν ἴδιων πρὸς τὸ συμφέρον ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους.

Ἐγράφομεν ἐν Μέσῳ—Ἀγιᾷ Πα.ρῶν τῇ 20 Ἰουνίου 1906.

ΑΘ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Ἀναγνώσατε ὅλοι εἰς τὴν β'. σελίδα βαρυσήμαντον ἄρθρον τοῦ κ. **ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ** ΔΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΙΝ

Η ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ ΓΟΝΖΑΓΑ

ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΠΙΤΕΛΩΝ—ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΝ ΤΟΥΡΙΝΩ

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ χειρογράφου ὑπὸ ἀνωτέρου Ἕλληνος ἀξιωμα.κοῦ

ΤΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Ἐκείνο, ὅπερ ἡμέρας ἐκ πρώτης ὄψεως προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν τοῦ ἀναγνώστου, ἐν τῷ τμήμῳ ἔργου, ὅπερ ἀπὸ τῶδε ἠρχίσαμεν δημοσιεύοντες, εἶνε ἡ ἀγαστὴ μέθοδος καὶ τάξις καὶ ἀκρίβεια ἡ κατακολουθοῦσα ἐν συγγραφεῖ ἐκ αὐτοῦ. Ἀληθέστατα τις ἡμέρας, ὅτε ἔχει πρὸ ἑαυτοῦ ἄνθρ. οὐ μόνον κατέχοντα τὸ θέμα του, οὐ μόνον μὲ πλῆρες τὸ ὑλικὸν του, ἀλλὰ καὶ ἔχοντα ἤλην τὴν δύναμιν καὶ τὴν θεύθειαν νὰ τὸ κατασταῖη προσεὶν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδιωτικοὺς πρὸς τοιοῦτος ὑποθέσεις ἔχοντας.

«Ἐν ἔτεσιν δεκαπτοῖν τοῦ ἔργου τούτου εἶνε αὐτὸς ὁ σκοπός του. **Ὁ Πριγκηψ Μαυρίκιος Γονζάγας δὲν ἠθέλησε νὰ γείνῃ ἱστορικὸς, ἠθέλησεν ἐν οὐ τῷ πρὸ παντὸς νὰ μείνῃ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ** συγγράφων εἰδικῶς διὰ τοὺς μαθητὰς του, ἰταλοὺς ἀξιωματικοὺς, ἠθέλησε πρὸ παντὸς νὰ τοὺς συνδέσῃ νὰ **ΣΚΕΠΤΑΝΤΑΙ** ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πραγμάτων, νὰ ἐξέχωσι σὺμπερασμάτα ἐκ μιᾶς ἐπιτυχίας ἢ μιᾶς ἀπυτυχίας, νὰ διδάσκωνται, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τοῦ **ΦΥΣΙΚΟΥ** περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων μιᾶς κινήσεως.

Δι' αὐτὸν, αἱ μάχαι τῶν Συνόρων, τοῦ Βελεσσίνου, τῶν Φαρσάλων, τοῦ Δομοκοῦ ὑπῆρξαν ἁπλαῖ ἀφορμαὶ, ὅπως διδῷξῃ τοὺς μαθητὰς του τὰς θεωρίας του ἐπὶ τῆς τακτικῆς ἐν πολέμῳ. Καὶ ἐν τῇ ἐξοχῇ ταύτῃ ἀκριβῶς τοῦ τμήματος τούτου, ἐγκεῖται τὸ πλεῖστον τῆς ἀξίας του δι' ἡμᾶς.

«Ὅ,τι ἐπόκτει διὰ τοὺς Ἰταλοὺς ἀξιωματικοὺς ὁ πρίγκηψ Μαυρίκιος Γονζάγας διὰ τοῦ χειρογράφου ἔργου του, τοῦτο σκοπεῖ καὶ «**Η ΑΛΗΘΕΙΑ**» διὰ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀξιωματικούς!

«Ὁ τυχὴς δι' ἡμᾶς πόλεμος, εὐρίσκεται νὰ ἔχῃ τοῦτο τοὐλάχιστον τὸ ἀγαθὸν. Ὅτε μᾶς δίδοσκε **ΔΙΑΤΙ ΗΤΤΗΘΗΜΕΝ ΚΑΙ ΜΗ ΗΤΤΗΘΗΜΕΝ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ!**

Ν. ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ

ΔΙΔΑΓΡΕΙΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ ΓΟΝΖΑΓΑ

Ὁ Ἰταλὸς συγγραφεὺς ἐπιθυμῶν νὰ κατασταῖη, ὡς οἷόν τε εὐμεθοδωτέρων τὸ ἔργον του, ἀφοῦ μάλιστα τοῦτο εἶχε καθαρῶς διδακτικὸν σκοπὸν, ἐπρόσεξεν ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τὴν κατανομὴν καὶ διάταξιν τῆς ὑλῆς του.

Καὶ ὁμολογουμένως ἐπέτυχε θυμαστῶς.

-ϰ-

Τὸ ὅλον ἔργον του ὑποδιαιρεῖ εἰς ἑπτὰ μεγάλα τμήματα, ὡς ἑξῆς:

Α'. Τὰ αἴτια τοῦ πολέμου.

Β'. Αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῶν ἀντιπάλων Τουρκίας-Ἑλλάς.

Γ'. Τὸ θέατρον τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀναπτύξεις καὶ σχέδια τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. Πρῶτον σχέδιον τοῦ θῶν δὲρ Γοῦλτς. Ἡ Ἑλλὰς ἄνευ σχεδίου. Τὸ σχέδιον τοῦ Διαδόχου. Τὸ σχέδιον τοῦ Γιλδὶζ-Ἡ κώκε.

Δ'. Δράσεις καὶ μάχαι ἐπὶ τῶν συνόρων.

Ε'. Ἡμερολόγια μαγῶν.

ΣΤ'. Μάχαι Βελεσσίνου καὶ Φαρσάλων.

Ζ'. Μάχη Δομοκοῦ.

-ϰ-

Οἱ ἀναγνώστα! μας θὰ συνηθῶσι νὰ κρίνωσι κατὰ πόσον ἡ κατάταξις αὕτη ὑπῆρξεν ἐπιτυχὴς, καὶ κατὰ πόσον ἡ ὕλη διευκρινήθη καλῶς καὶ συμμετρικῶς.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΧΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ

ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Τῇ 28)9 Ἀπριλίου 1897 ὁμάδες ἀτάκτων Ἑλλήνων ἐκίνησαν τὰ σύνορα εἰς διάφορα σημεῖα αὐτῶν, ἤτοι: παρὰ τὴν Ἄρταν, βορειοδυτικῶς τῆς Καλαμπάκας καὶ οὐ μακρὰν τῆς Ῥαψάνης.

Ἡ Ἐθνικὴ Ἑταιρία, ἐπεζήτει διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἐπιφανήσῃ τοὺς διοτεγμοὺς τῆς Κυβερνήσεως καὶ ρυμουλκήσῃ τὴν χώραν ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸν πόλεμον. Ἴνα δύνωσι τις νὰ ἐκτιμήσῃ, δύνωμεν νὰ ἴδῃ τὴν Ἑλλάνων ἐθελοντῶν καὶ τὴν διοτεγμὴν τῶν Τούρκων ἐὰν νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν.

Ἰον ὅτι, ἐνῷ ἐξαφανίσθῃ κατὰ τῶν ὑπὸ τινων συνεχῶν ἐπιδρομῶν Ἑλληνικῶν ὁμάδων, κατὰ τὸ ἔτος 1886 ἰδίως, ἡ Τουρκία εἶχεν ἀνεκτήσει κατὰ μῆκος τῶν συνόρων, κατ' ἀσσόνας 2000 ἕως 2500 μέτρων, ἀλλ' ἐκεῖ τῆς γεφύρας τῆς Πηγαδίστας παρεκωλύθη ἡ περαιτέρω πρόοδος αὐτῶν καὶ ἐξυναγκάσθεσαν εἰς μαχὴν. Ὑπεσβιγωρδύνετες βραδέως, ἐπολέμησαν τῇ 10η, τῇ 11η καὶ μέχρις τῆς 13ης Ἀπρίλιου ἐκ., καθ' ἣν ἡμέραν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ φόβου μὴ ἀποκοπῇ ἡ ἐπισθοχώρησις αὐτῶν διὰ τινων τουρκικῶν ταγμάτων, ἅτινα κατὰ διαταγὴν τοῦ Σεριοῦλαχ (Πασᾶ,1) ἔλεβίσκα κατ' αὐτῶν ἀπὸ Μετσόβου καὶ Δισκάτες κατὰ μῆκος τῶν συνόρων.

Η ΕΛΛΑΣ ΗΘΕΛΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Ἡ ἐπιβρομὴ αὕτη κατὰ τῶν Γρεβενῶν ἐθλιμμὲν κλεκτικοὺ σημεῖαι, ἐκτὸς μόνον ὡς διαλύσασα πᾶσαν αὐτοπάτειν περὶ τῆς πυθανότητος μιᾶς ἐπαναστάσεως ἐν Μακεδονίᾳ (2) καὶ πείσασα οὕτω τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐν πολέμῳ κατὰ τῆς Τουρκίας, θὰ εὑρίσκετο ἐκυτὴν ἐνελλὸς μεμονωμένην. Χάρις εἰς τὴς σιμέσης διπλωμαχίας τῆς συδρηγήσεως τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Σουλτάνος ἀνεκάλεσε τὴν διοτεγμὴν, ἣν εἶχε δώσει εἰς τὸν Ὀθὴν Πασὰν τῇ 10η Ἀπριλίου, ὅπως ἐπιβάλῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν· ὅστε, ἐὰν ἡθελεν ἡ Ἑλλὰς θὰ ἠδύνατο ἴτι καὶ τότε νὰ ἐκμεταλλεύσῃ τὴν ἀνεπλὴς μεμονωμένην. Χάρις εἰς τὴς σιμέσης διπλωμαχίας τῆς συδρη